

UDC 657

JEL classification: M40, M41

DOI: 10.35774/visnyk2025.01.148

Володимир БУДНИК,

аспірант кафедри обліку та оподаткування
Західноукраїнський національний університет,
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46009, Україна.
Електронна адреса: v.budnyk@wunu.edu.ua.
ORCID ID: 0009-0004-7762-5882.

СУТЬ ЦИФРОВИХ АКТИВІВ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ТА СУЧАСНИЙ КОНТЕКСТ

Будник В. Суть цифрових активів: концептуальні основи та сучасний контекст. *Вісник економіки*. 2025. Вип. 1. С. 148–160. DOI: 10.35774/visnyk2025.01.148.

Budnyk, V. (2025). Sut' tsyfrovyykh aktyviv: kontseptual'ni osnovy ta suchasnyy kontekst [The essence of digital assets: conceptual foundations and contemporary context]. *Visnyk ekonomiky – The Herald of Economics*, 1, 148-160. DOI: 10.35774/visnyk2025.01.148.

Анотація.

Вступ. Цифрові активи, такі як криптовалюта, токени та NFT (невзаємозамінні токени), інші цифрові об'єкти стрімко змінюють економічний ландшафт, створюючи нові можливості для бізнесу та інвесторів. Проте нерозв'язані питання щодо їх правового регулювання та обліку створюють серйозні виклики для урядів, бізнесу та фінансових установ. Ця проблема набуває особливого значення, оскільки цифрові активи стають дедалі важливішими у глобальній економіці.

Мета дослідження. Метою дослідження є проведення аналізу змісту цифрових активів у глобальному контексті, дослідження їхньої специфіки та місця в сучасних економічних реаліях. Особливу увагу приділено викликам, які виникають у зв'язку із нерозв'язаними питаннями щодо регулювання цифрових активів як об'єктів бухгалтерського обліку.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано методи: діалектичний, системного аналізу, узагальнення, порівняння, логічний.

Результати. У статті окреслено сутність цифрових активів, як інноваційного об'єкта, визначено, що, попри схожість, терміни «цифрові активи» та «віртуальні активи» мають різні акценти у застосуванні, розуміння їхніх відмінностей дає змогу точніше визначати юридичний статус активу, сферу його використання та особливості обліку чи регулювання; цифрові активи охоплюють ширший спектр об'єктів, тоді як віртуальні активи є підкатегорією цифрових, орієнтованою на фінансову сферу. Також розкрито основні виклики, пов'язані із застосуванням цифрових активів у фінансовій та економічній сферах. Серед них – регуляторна

невизначеність, ризики волатильності, проблеми безпеки та відсутність єдиних стандартів обліку й фінансової звітності. Наголошено, що розвиток цифрових активів потребує чітких правових рамок та впровадження міжнародних стандартів. Спрогнозовано зростання ролі цифрових активів у фінансових операціях, інвестиціях і токенизації традиційних активів. Зазначено, що цифрові активи є не лише технологічним, а й економічним явищем, яке трансформує традиційні підходи до збереження цінностей і управління ними.

Перспективи. Подальше вивчення дослідження цифрових активів дасть змогу не лише глибше зрозуміти їх природу, а й сприятиме розробці ефективних підходів до їх регулювання, інтеграції у традиційні економічні процеси та максимізації їхнього потенціалу в сучасному світі. Потреба у створенні уніфікованих підходів до класифікації, оцінювання й відображення цифрових активів у фінансовій звітності є актуальною. Дослідження можуть охоплювати розроблення нових стандартів обліку, які враховують специфіку криптовалют, токенів і NFT.

Ключові слова: цифрові активи, віртуальні активи, токени, криптовалюта, блокчейн.

Формули: 0, **рис.:** 0, **табл.:** 1, **бібл.:** 18.

Volodymyr BUDNYK,

graduate student, Department of Accounting and Taxation,

West Ukrainian National University,

11 Lvivska str., Ternopil, 46020, Ukraine.

E-mail: v.budnyk@wunu.edu.ua

ORCID ID: 0009-0004-7762-5882.

THE ESSENCE OF DIGITAL ASSETS: CONCEPTUAL FOUNDATIONS AND CONTEMPORARY CONTEXT

Abstract.

Introduction. Digital assets, such as cryptocurrency, tokens and NFTs (non-fungible tokens), other digital objects are rapidly changing the economic landscape, creating new opportunities for businesses and investors. However, unresolved issues regarding their legal regulation and accounting pose serious challenges for governments, businesses and financial institutions. This problem is of particular importance as digital assets become increasingly important in the global economy.

Purpose of the study. The purpose of the study is to analyze the content of digital assets in a global context, to consider their specifics and place in modern economic realities. Special attention is paid to the challenges that arise in connection with unresolved issues regarding the regulation of digital assets.

Research methods. In the process of research and writing the article, the following methods were used: dialectical, systems analysis, generalization, comparison, logical.

Results. The article explores the essence of digital assets as an innovative object, it is determined that despite the similarity, the terms «digital assets» and «virtual assets» have different emphases in application, understanding their differences allows us to more

accurately determine the legal status of the asset, the scope of its use and the features of accounting or regulation; digital assets cover a wider range of objects, while virtual assets are a subcategory of digital assets focused on the financial sphere. The main challenges associated with the use of digital assets in the financial and economic spheres are also highlighted. Among them are regulatory uncertainty, volatility risks, security issues and the lack of uniform accounting and financial reporting standards. The author emphasizes that the development of digital assets requires a clear legal framework and the implementation of international standards. The author predicts the growing role of digital assets in financial transactions, investments and tokenization of traditional assets. The conclusions emphasize that digital assets are not only a technological but also an economic phenomenon that transforms traditional approaches to storing and managing values.

Prospects. *Further study of the study of digital assets will not only allow for a deeper understanding of their nature, but will also contribute to the development of effective approaches to their regulation, integration into traditional economic processes and maximization of their potential in the modern world. The need to create unified approaches to the classification, assessment and reflection of digital assets in financial reporting is urgent. Research may include the development of new accounting standards that take into account the specifics of cryptocurrencies, tokens and NFTs.*

Key words: *digital assets, virtual assets, tokens, cryptocurrency, blockchain.*

Formulas: 0, **fig.:** 0, **tab.:** 1, **bibl.:** 18.

JEL classification: M40, M41

Постановка проблеми. Сучасна економіка знаходиться на етапі трансформації, зумовленої широким впровадженням цифрових технологій та інновацій, які формують нове інформаційне середовище бізнесу, сприяючи автоматизації процесів, інтеграції штучного інтелекту, розвитку платформ для обміну даними та підвищенню гнучкості підприємств у відповідь на виклики п'ятої промислової революції [1, с. 203–212]. Однією з основних складових цієї трансформації стали цифрові активи, які вже нині займають важливе місце у фінансових операціях, інвестиційних стратегіях і підприємницькій діяльності. За оцінками експертів, обсяг ринку управління цифровими активами оцінюється в 5,88 млрд дол. США в 2024 р., і очікується, що він досягне 11,41 млрд дол. США до 2029 р., зростаючи на 14,16% протягом прогнозованого періоду 2024–2029 рр. [2].

Збільшення популярності цифрових активів викликає інтерес не лише серед інвесторів і підприємців, а й серед регуляторів та бухгалтерів. Врахування їх у фінансовій звітності стало критично важливим питанням для компаній, які хочуть зберігати прозорість своєї діяльності та дотримуватися сучасних стандартів. Однак через інноваційний характер цифрових активів їх класифікація та облік стикаються з низкою викликів. Це включає визначення правового статусу таких активів, вибір методів оцінювання, оцінювання ризиків, пов'язаних з їх знеціненням або волатильністю, а також інтеграцію до чинних стандартів бухгалтерського обліку, таких як МСФЗ або національні стандарти.

Основна складність полягає в тому, що цифрові активи не вписуються в традиційні категорії активів, такі як матеріальні чи нематеріальні. Наприклад, криптовалюти,

які є однією з найбільш відомих форм цифрових активів, не визнаються грошовими коштами через відсутність гарантій центрального банку, але водночас вони мають ознаки фінансового інструменту або запасу залежно від мети їх використання.

Цифрові активи створюють нові можливості для бізнесу, водночас ставлячи перед компаніями серйозні виклики, пов'язані з ефективним управлінням, дотриманням вимог законодавства та оцінкою потенційних ризиків. У статті запропоновано практичні підходи, що сприяють успішній інтеграції цифрових активів у бізнес-процеси підприємств із дотриманням прозорості операцій та відповідності сучасним стандартам бухгалтерського обліку і регуляторним вимогам.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В сучасних наукових джерелах широко обговорюються питання змісту, класифікації, визнання окремих видів цифрових активів. Цій тематиці присвятили свої праці зарубіжні та українські науковці Т. Хендерсонд, М. Раскін, Р. Оуенс, П. Деланей, Д. Блейк, Д. Киріякудіс, М. Метью, О. Дмитрик, Я. Крупка, Р. Бруханський, М. Гапонюк, В. Гавва, А. Кудь, М. Кучерявенко, Є. Смичок, А. Овчаренко та ін.

Учені Т. Хендерсонд, М. Раскін розглядають цифрові активи з погляду регулювання ринку цінних паперів [3]; Р. Кнудсон досліджує цифрові активи як будь-який цифровий файл, який має цінність для компанії [4]; А. А. Кудь провів ґрунтовне дослідження сутності цифрових активів, розглянувши етимологію терміну, а також його економічні, ціннісні, інформаційні та правові аспекти. Узагальнивши ці складові, він запропонував визначення цифрових активів як «інформаційного ресурсу, що походить від права на цінність та існує у вигляді унікального ідентифікатора, який обертається в розподіленому реєстрі» [5].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є здійснення ґрунтовного аналізу сутності цифрових активів у глобальному контексті, визначення їхньої специфіки та ролі в сучасних економічних умовах. Особливий акцент зроблено на викликах, що виникають через відсутність чітко визначених підходів до регулювання цифрових активів як об'єктів бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрова трансформація сфер суспільного життя, зокрема бізнесу, обліку, фінансів вимагає розуміння визнання та класифікації такого інноваційного об'єкта, як цифрові активи, що є достатньо дискусійним питанням. У процесі ідентифікації цифрових активів виникають певні труднощі, оскільки вони є новими та нетиповими для господарської практики. Їхні поняття часто не узгоджені, а законодавче визначення залишається нечітким. Це ускладнює використання наявних дескрипторів для їх опису. Багато учених намагаються систематизувати ці об'єкти, але поки що не вдалося знайти єдиного підходу.

У наукових публікаціях використовують поняття «цифрові активи», «віртуальні активи». Акцентуємо увагу на погляди науковців щодо ототожнення і співвідношення цих понять.

Відповідно до визначення FATF під цифровим активом розуміють «цифровий вираз вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати та який може використовуватися для платіжних та інвестиційних цілей»[6].

А. Овчаренко аналізує співвідношення категорій «віртуальні активи» і «крипто валюта». Учена розглядає криптовалюту як складову віртуального активу, що вважаємо за доцільне. Однак, резюмуючи погляди колег, вона робить висновок про тотожність понять цифровий та віртуальний актив. «Віртуальний актив можна визначити як актив в електронній формі, створений із використанням криптографічних засобів, що існує у вигляді цифрового програмного коду й не має фізичної форми, право власності на яке засвідчується шляхом внесення цифрових записів до реєстру цифрових транзакцій, і має економічну цінність» [7, с. 201].

Р. Оуенс аналізує аспекти оподаткування цифрових активів, розглядаючи їх як об'єкти, що функціонують на базі технології блокчейн, водночас трактуючи цифрові активи як ширше поняття, ніж криптовалюти [8].

В. Яксун, ототожнюючи терміни «цифрові» та «віртуальні активи», робить висновок про те, що вони є взаємозамінними та визначають форму представлення активу (цифрову, електронну). У сукупності цифрових активів можна виокремити віртуальні товари, які є нематеріальними об'єктами, що купуються користувачами соціальних мереж і онлайн-ігор, а також криптоактиви, які ґрунтуються на технології блокчейн. Водночас криптоактиви охоплюють криптовалюту, віртуальні токени (NFT) та цифрові валюти центральних банків (CBDC), які будуються на технології блокчейн [9]. В. Гавва і М. Гапонюк, розглядаючи зміст цифрових фінансових активів, роблять висновок про можливість використання як синонімів термінів: цифровий, електронний та віртуальний. Науковці посилаються на зміст законів України «Про валюту і валютні операції», «Про віртуальні активи», «Про платіжні послуги», стандарти Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) [10, с. 240]. Полярного погляду дотримується О. Дмитрик, яка вказує на розмежування понять «цифровий» і «віртуальний» на основі дослідження семантичного значення означених понять. За висновком дослідниці, цифровий – вказує на формат, у якому подають чи зберігають об'єкти. Віртуальний актив також наявний у цифровому форматі, однак, на думку ученої, він, як правило, не має безпосереднього відображення реальної вартості або прямої фінансової цінності в реальному світі [11].

Дослідження наукових джерел дали змогу зробити узагальнення. Отже, цифрові активи – це нова форма майна, що набула значного поширення в сучасній економіці. Вони охоплюють широкий спектр ресурсів, створених за допомогою сучасних цифрових технологій, таких як криптовалюти, токени, цифрові цінності, NFT (невзаємозамінні токени) та інші елементи, які піддаються ідентифікації, оцінюванню та використанню в господарській діяльності. Вони становлять інноваційний об'єкт обліку та характеризуються такими особливостями: ринок цифрових активів є одним із найбільш динамічних у світі; їх можуть створювати або купувати для продажу чи інвестування; вони не мають матеріальної форми; забезпечують потенційні економічні вигоди для суб'єкта господарювання; водночас існують значні ризики втрати вартості цих активів у короткостроковій перспективі.

Цифрові та віртуальні активи часто використовуються як взаємозамінні терміни, однак вони мають різні акценти та зміст, залежно від контексту їх використання. Основні відмінності та схожості між цими поняттями відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика понять «цифрові активи» та «віртуальні активи»

Критерії	Цифрові активи	Віртуальні активи
Загальне визначення	Електронні ресурси, які мають економічну вартість та існують у цифровій формі	Цифрові об'єкти, що використовуються як засіб обміну, зберігання вартості або інструмент доступу
Юридичний аспект	Ширше поняття, яке охоплює як віртуальні активи, так і інші нематеріальні цифрові ресурси	Більш вузьке поняття, яке часто стосується криптовалют або токенів, регульованих у законодавстві
Сфера застосування	Використовуються в різних галузях: фінанси, бізнес, освіта, мистецтво (наприклад, NFT, ліцензії)	Застосовуються переважно у фінансовій сфері, особливо для криптовалютних транзакцій.
Форма існування	Будь-які дані, закодовані у цифровій формі, які можуть бути ідентифіковані та використовуватися	Цифрові об'єкти, що мають віртуальну природу і часто існують у розподілених реєстрах (блокчейнах).
Регулювання	Частково регулюються залежно від виду активу (наприклад, авторські права на цифровий контент)	Все частіше регулюються державами, особливо криптовалюти (наприклад, законодавство FATF)
Економічна цінність	Можуть бути як економічно значущими (цінними), так і функціональними (наприклад, цифрові підписи)	Здебільшого мають вартісне значення та застосовуються у фінансових операціях
Приклади	Криптовалюти, стейблкоїни, токени безпеки (security tokens), утилітарні токени (utility tokens) та NFT (невзаємозамінні токени), ліцензії на програмне забезпечення, електронні документи, цифрові права на активи	Криптовалюти, стейблкоїни, токени безпеки (security tokens), утилітарні токени (utility tokens) та NFT (невзаємозамінні токени)

Джерело: розроблено автором.

Попри схожість, терміни «цифрові активи» та «віртуальні активи» мають різні акценти у застосуванні. Розуміння їхніх відмінностей дає змогу точніше визначати юридичний статус активу, сферу його використання та особливості обліку чи регулювання. Цифрові активи охоплюють ширший спектр об'єктів, тоді як віртуальні активи є підкатегорією цифрових, орієнтованою на фінансову сферу. Цифрові активи можуть виконувати не лише фінансові, а й інформаційні, культурні або юридичні функції; віртуальні активи зосереджені переважно на забезпеченні вартості та обміну. Для віртуальних активів критично важлива основа блокчейну, тоді як цифрові активи можуть існувати без використання розподілених реєстрів.

Однією з основних проблем є відсутність єдиної правової дефініції цифрових активів як об'єкта обліку. Облік цифрових активів і їх відображення у фінансовій звітності значно варіюється залежно від країни та регуляторних підходів. Міжнародні організації, такі як Міжнародний валютний фонд та Організація економічного співробітництва та розвитку, працюють над розробленням рекомендацій щодо обліку цифрових активів. Однак сьогодні єдиних міжнародних стандартів немає, що призводить до різних підходів у різних країнах. Відсутність регуляторних стандартів створює сприятливі умови для шахрайства та незаконних операцій. Багато інвесторів

стають жертвами схем «помпи та скидання», несанкціонованих ICO (первинних пропозицій монет) та зламів криптовалютних бірж. Це знижує довіру до цифрових активів і викликає потребу в жорсткіших регуляторних заходах.

Цифрові активи відомі своєю високою волатильністю. Це ускладнює їхній облік і фінансове прогнозування. Компанії, які зберігають криптовалюту на балансі, стикаються з ризиком значних коливань її вартості, що може впливати на фінансові показники.

Через відсутність єдиних міжнародних стандартів, кожна держава розробляє власні методи класифікації та обліку таких активів. Цифрові активи в різних країнах розглядають як грошові кошти, негрошові фінансові активи, інвестиційну нерухомість, нематеріальні активи, запаси.

У США Комісія з цінних паперів та бірж (SEC) та Комісія з торгівлі товарними ф'ючерсами (CFTC) активно регулюють ринок цифрових фінансових активів. SEC розглядає деякі цифрові активи як цінні папери, водночас CFTC класифікує певні криптовалюти як товари. Це впливає на відображення таких активів у фінансовій звітності компаній, які повинні дотримуватися відповідних регуляторних вимог [12].

У країнах ЄС підходи до обліку цифрових активів також різняться. Деякі держави-члени розглядають цифрові активи як фінансові інструменти, інші – як нематеріальні активи. Відсутність гармонізованого підходу ускладнює облік та оподаткування таких активів на рівні ЄС [13]. У Міністерстві фінансів Чехії рекомендують розглядати криптовалюту як складову запасів (відносити її до товару) [14]. В Україні питання обліку цифрових активів перебуває на стадії розвитку. Законодавство ще не містить чітких норм щодо класифікації та обліку таких активів, що створює виклики для бухгалтерського обліку та фінансової звітності [15, с. 52].

Щоб вирішити проблеми уніфікації обліку цифрових активів, необхідно працювати в таких напрямках:

- забезпечити правову визначеність цифрових активів;
- гармонізувати правила обліку цифрових активів на глобальному рівні;
- реформувати податкові правила, щоби враховувати особливості цифрових активів.

Податкова політика щодо цифрових активів також є джерелом значної невизначеності. Основними питаннями з цього напрямку можуть бути такі: 1) як оподатковуються прибутки від продажу криптовалюти?; 2) чи повинні трейдери платити податки на прибутки від майнінгу?; 3) як визначити вартість активів у разі їхнього обміну на товари чи послуги? Наприклад, у США Податкова служба (IRS) вимагає звітувати про прибутки від криптовалюти як про капітальний дохід. Проте відсутність чіткого механізму звітності створює труднощі для платників податків.

Для забезпечення правової визначеності цифрових активів важливо:

- ухвалити спеціальні закони або оновити чинні акти, наприклад інтегрувати цифрові активи у податковий кодекс та закони про фінансові інструменти;
- встановити чіткі правила ліцензування криптовалютних бірж, що дасть змогу знизити ризик шахрайства та незаконних операцій;
- запровадити регуляторний сандбокс. Це дасть змогу компаніям тестувати інноваційні продукти у контрольованих умовах перед їх виходом на ринок.

Важливим етапом правової визначеності цифрових активів в Україні стало ухвалення в 2022 році Закону «Про віртуальні активи» [16]. Цей законодавчий акт був підписаний Президентом України 16 березня 2022 року навіть за умов правового режиму воєнного стану. У прикінцевих положеннях закону зазначено, що він набуде чинності після внесення змін до Податкового кодексу, які стосуються оподаткування операцій із цифровими активами, а також створення Державного реєстру постачальників віртуальних активів. Проте зміни до Податкового кодексу ще не внесені, що унеможливорює повноцінне набуття чинності цього закону.

У зв'язку з необхідністю адаптувати українське законодавство до норм Європейського Союзу було ухвалено рішення відмовитись від попередньої редакції Закону «Про віртуальні активи». Причиною стала поява в ЄС пакета законодавчих актів MiCA (Markets in Crypto Assets), які визначають єдину правову базу для регулювання ринку цифрових активів у 27 країнах-членах ЄС.

Законодавчі ініціативи MiCA спрямовані на боротьбу з відмиванням коштів через цифрові активи, захист прав інвесторів і стимулювання розвитку ринку цифрових активів у ЄС. Документ значно розширює можливості постачальників послуг у сфері цифрових активів, створюючи умови для здорової конкуренції та розвитку інновацій. Учасники ринку отримують чіткішу інформацію про ризики, витрати та збори, що супроводжують їхні операції.

MiCA забезпечує фундаментальне регулювання основних аспектів ринку цифрових активів, зокрема:

- стандартизацію класифікації цифрових активів (e-money токени, asset-referenced токени та utility токени);
- визначення основних послуг із цифровими активами (зокрема вісім основних типів послуг);
- розроблення вимог до провайдерів послуг із цифровими активами, зокрема умов ліцензування.

Зазначається, що MiCA є універсальним документом, який слугує базою для імплементації кожною країною-членом ЄС відповідно до її специфіки. Основною перевагою MiCA є сприяння залученню капіталу європейськими державами [17].

В Україні створено консультативну раду з питань правового регулювання цифрових активів, до складу якої увійшли представники Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Міністерства цифрової трансформації, Національного банку України, профільного комітету Верховної Ради, правоохоронних органів і представників крипторинку. Консультантами були компанія Ernst & Young та проєкт USAID «Реформа фінансового сектору».

Метою роботи ради є розроблення оновленої правової бази для регулювання ринку цифрових активів відповідно до європейських стандартів. У межах цієї діяльності було представлено для обговорення:

- нову редакцію Закону «Про віртуальні активи»;
- зміни до Податкового кодексу України;
- оновлення інших правових актів.

Ці ініціативи спрямовані на інтеграцію українського ринку цифрових активів у загальноєвропейський правовий простір та забезпечення його відповідності сучасним міжнародним стандартам.

Для гармонізації правил обліку цифрових активів на глобальному рівні необхідно залучити міжнародні організації для розроблення чітких стандартів, що враховують специфіку цифрових активів; важливо запровадити єдину класифікацію для розмежування криптовалют, стейблкоїнів, токенів безпеки (security tokens) та інших типів активів; необхідно встановити, як визначати справедливую ринкову вартість активів та відображати їхні коливання у фінансовій звітності.

Реформа податкових правил має враховувати особливості цифрових активів:

1) створення простих механізмів звітності, наприклад автоматичні системи обліку транзакцій для користувачів криптовалют;

2) звільнення від оподаткування дрібних транзакцій. Відповідно, для стимулювання використання криптовалюти як платіжного засобу можна встановити мінімальний поріг операцій, які не оподатковуються;

3) уніфікація правил оподаткування на міжнародному рівні, що допоможе уникнути подвійного оподаткування під час трансграничних операцій.

Цифрові активи мають глобальну природу, тому вирішення викликів, пов'язаних з їхнім використанням, вимагає спільних зусиль. Ефективна регуляція потребує безперервного аналізу тенденцій на ринку: створення спеціалізованих регуляторних органів для моніторингу цифрових активів; використання інструментів штучного інтелекту для виявлення аномальних транзакцій або шахрайських схем; регулярні публікації звітів про стан ринку, ризики та перспективи. У контексті проблем оцінювання та обліку цифрових активів важливо враховувати, що «оцінка якості функціональних компонентів інформаційної системи дає змогу визначити рівень їхніх інформаційних можливостей для задоволення управлінських потреб» [17].

Облік цифрових активів потребує особливого підходу, оскільки ці активи мають унікальні характеристики, які вимагають адаптації відомих облікових систем та розробки нових методологій оцінювання. Це забезпечить точність і прозорість фінансових та управлінських процесів, а також дасть змогу ефективно управляти новими активами в умовах цифровізації економіки. Такий підхід має стати основою для ухвалення рішень керівниками підприємств щодо вдосконалення інформаційних систем або розроблення принципово нової інформаційної концепції для ефективного управління цифровими активами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Цифрові активи є важливим і перспективним явищем сучасної економіки, що трансформує підходи до фінансів, інвестицій і управління ресурсами. Цифрові активи мають унікальні характеристики, які відрізняють їх від традиційних фінансових і матеріальних активів. Вони існують тільки у цифровій формі, є децентралізованими, ґрунтуються на блокчейн-технології та використовують криптографічні механізми для гарантування безпеки, також вони можуть існувати без використання розподілених реєстрів. Цифрові активи можуть виконувати не лише фінансові, а й інформаційні, культурні або юридичні функції; віртуальні активи зосереджені переважно на забезпеченні вартості та обміну.

Цифрові активи сприяють розвитку нових фінансових ринків і токенизації традиційних активів. Вони стимулюють інновації у фінансовій сфері та створюють умови для залучення капіталу, а також підтримують прозорість і автоматизацію процесів через впровадження смартконтрактів. Ринок цифрових активів супроводжується низкою проблем, таких як висока волатильність, відсутність єдиних стандартів обліку, регуляторна невизначеність і ризики шахрайства. Це підкреслює важливість створення прозорої правової бази та гармонізації міжнародних підходів.

Цифрові активи мають значний потенціал для подальшого зростання, але їхній успіх залежить від комплексного вирішення регуляторних, технічних і облікових проблем. Інтеграція цифрових активів у традиційні економічні процеси може стати основним фактором глобальної економічної трансформації.

Подальше вивчення дослідження цифрових активів дасть змогу не лише глибше зрозуміти їхню природу, а й сприятиме розробленню ефективних підходів до їх регулювання, інтеграції у традиційні економічні процеси та максимізації їхнього потенціалу в сучасному світі. Потреба у створенні уніфікованих підходів до класифікації, оцінювання і відображення цифрових активів у фінансовій звітності є актуальною. Дослідження можуть охоплювати розробку нових стандартів обліку, які враховують специфіку криптовалют, токенів і NFT.

Література

1. Семанюк В., Мельник Н. Вплив цифрових технологій на інформаційне середовище бізнесу в умовах п'ятої промислової революції. *Вісник Економіки*. 2022. 3. 203–212. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.203>.
2. Digital Asset Management Global Market Report 2024. URL: <https://www.researchandmarkets.com/reports/5767251/digital-asset-management-global-market-report#rela1-4535818>.
3. Henderson M. T. and Raskin M. A Regulatory Classification of Digital Assets: Toward an Operational Howey Test for Cryptocurrencies, ICOs, and Other Digital Assets. *Coase-Sandor Working Paper Series in Law and Economics*. 2018. No. 858. URL: https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2690&context=law_and_economics.
4. Knudson Ryne The Digital Asset and How They're Best Used. Brandfolder. URL: <https://brandfolder.com/resources/digital-asset-formats/>.
5. Kud, A. A. Substantiation of the Term "Digital Asset": Economic and Legal Aspects. *International Journal of Education and Science*. 2019. 2(1). С. 41–52. doi:10.26697/ijes.2019.1.06.
6. Financial Action Task Force. Guidance for a risk-based approach to virtual assets and virtual asset service providers. Paris: FATF, 2019. 57 p. <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/RBA-VA-VASPs.pdf>.
7. Овчаренко А. С. Правове регулювання віртуальних активів та криптовалют в Україні: сучасний стан та перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 200–202. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-4/47>.

8. Owens J. Blockchain 101 for Governments. Vienna: Wilton Park. 2017, November. URL: <https://www.wiltonpark.org.uk/wp-content/uploads/WP1566-Blockchain-101-for-Governments.pdf>.
9. Яксун В. С. Поняття цифрових активів та їх види. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/208.pdf>.
10. Гавва В., Гапонюк М. Цифрові фінансові активи: визначення та класифікація. *Економічний аналіз*. 2023. Т. 33. № 3. С. 238–246. DOI: <https://doi.org/10.35774/ekon2023.03.238>.
11. Дмитрик О. О. Віртуальні активи і цифрові активи: до питання про співвідношення понять. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 2 (17). DOI: 10.37772/2309-9275-2021-2(17)-33.
12. Шапран Н. С., Гапонюк М. А. Цифрові фінансові активи та захист інвесторів в США. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-115>.
13. Огляд законодавства щодо регулювання віртуальних активів у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. Київ, 2022. 587 с. URL: https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/310/%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5/VirtualAssets.pdf?utm_source=chatgpt.com.
14. Regulation of Cryptocurrency Around the World. URL: <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/world-survey.php#czech>.
15. Панасюк В., Мужевич Н., Мельничук І. Бухгалтерський аспект визнання криптовалюти активом підприємства в умовах цифровізації економічного простору. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 81. № 2. С 49–57. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.049.
16. Про віртуальні активи : Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.
17. ЄС підтримав закон про регулювання криптовалют. URL: <https://news.dtki.ua/society/economics/79232-jes-pidtrimav-zakon-pro-regulivannia-kriptovaliut>.
18. Semaniuk V., Shpak, V. and Papinko A. Estimation of the Information Efficiency of the Accounting System, *2021 11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT)*, Deggendorf, Germany, 2021. P. 437–440. DOI: 10.1109/ACIT52158.2021.9548557.

References

1. Semaniuk, V., Melnyk, N. (2021). Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na informatsiine seredovyshe biznesu v umovakh piatoi promyslovoi revoliutsii [Impact of digital technologies on the business information environment in the context of the fifth industrial revolution]. *Visnyk ekonomiky – Herald of Economics*, 3, 203–212. Retrieved from <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.03.203>. [in Ukrainian].
2. Digital Asset Management Global Market Report 2024. Retrieved from: <https://www.researchandmarkets.com/reports/5767251/digital-asset-management-global-market-report#rela1-4535818>. [in English].
3. Henderson, M. T. and Raskin, M. (2018). A Regulatory Classification of Digital Assets: Toward an Operational Howey Test for Cryptocurrencies, ICOs, and Other

-
- Digital Assets. *Coase-Sandor Working Paper Series in Law and Economics*, No. 858. Retrieved from https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2690&context=law_and_economics. [in English].
4. Knudson Ryne The Digital Asset and How They're Best Used.Brandfolder. Retrieved from: <https://brandfolder.com/resources/digital-asset-formats/> [in English].
 5. Kud, A. A. (2019). Substantiation of the Term "Digital Asset": Economic and Legal Aspects. *International Journal of Education and Science*, 2(1), 41–52. DOI: 10.26697/ijes.2019.1.06. [in English].
 6. Financial Action Task Force. Guidance for a risk-based approach to virtual assets and virtual asset service providers. Paris: FATF, 2019. 57 p. Retrieved from <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/RBA-VA-VASPs.pdf>. [in English].
 7. Ovcharenko A. S. (2020) Pravove rehulyuvannya virtual'nykh aktyviv ta kryptovalyut v Ukrayini: suchasnyy stan ta perspektyvy [Legal regulation of virtual assets and cryptocurrencies in Ukraine: current state and prospects]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal – Legal scientific electronic journal*, 4, 200–202. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-4/47>. [in Ukrainian].
 8. Owens, J. (2017). Blockchain.101 for Governments. Vienna: Wilton Park. Retrieved from <https://www.wiltonpark.org.uk/wp-content/uploads/WP1566-Blockchain-101-for-Governments.pdf>. [in English].
 9. Yaksun, V. S. Ponyattya tsyfrovyykh aktyviv ta yikh vydy [The concept of digital assets and their types]. Retrieved from <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/208.pdf>. [in Ukrainian].
 10. Havva, V., Haponyuk, M. (2023). Tsyfrovi finansovi aktyvy: vyznachennya ta klasyfikatsiya [Digital financial assets: definition and classification.]. *Ekonomichnyy analiz – Economic analysis*, 3, 238-246. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.03.238>. [in Ukrainian].
 11. Dmytryk, O. O. (2021). Virtual'ni aktyvy i tsyfrovi aktyvy: do pytannya pro spivvidnoshennya ponyat' [Virtual assets and digital assets: on the question of the correlation of concepts]. *Pravo ta innovatsiynе suspilstvo – Law and innovative society*, 2 (17). DOI: 10.37772/2309-9275-2021-2(17)-33. [in Ukrainian].
 12. Shapran, N. S., Haponyuk, M. A. (2023). Tsyfrovi finansovi aktyvy ta zakhyst investoriv v SSHA [Digital financial assets and investor protection in the USA]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-115>. [in Ukrainian].
 13. Ohlyad zakonodavstva shchodo rehulyuvannya virtual'nykh aktyviv u sferi borot'by z vidmyvannyam koshtiv ta finansuvannyam teroryzmu (2022). [Review of legislation on the regulation of virtual assets in the field of combating money laundering and terrorist financing]. Kyiv, 587 p. Retrieved from https://fiu.gov.ua/assets/user/files/310/%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5/VirtualAssets.pdf?utm_source=chatgpt.com. [in Ukrainian].
 14. Regulation of Cryptocurrency Around the World. Retrieved from <https://www.loc.gov/law/help/cryptocurrency/world-survey.php#czech>. [in English].

15. Panasyuk, V., Muzhevych, N., Mel'nychuk, I. (2023). Bukhholders'kyi aspekt vyznannya kryptovaluty aktyvom pidpryyemstva v umovakh tsyfrovizatsiyi ekonomichnoho prostoru [Accounting aspect of recognizing cryptocurrency as an asset of an enterprise in the context of digitalization of the economic space]. *Halyts'kyi ekonomichnyy visnyk – Galician economic journal*. T. 81, 2, 49-57. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.049. [in Ukrainian].
16. Pro virtual'ni aktyvy: Zakon Ukrayiny vid 17.02.2022 r. № 2074-IX [On virtual assets: Law of Ukraine of 17.02.2022 No. 2074-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>. [in Ukrainian].
17. YES pidtrymav zakon pro rehulyuvannya kryptovalut [The EU supported the law on the regulation of cryptocurrencies]. Retrieved from <https://news.dtk.ua/society/economics/79232-jes-pidtrimav-zakon-pro-reguliuvannia-kriptovaliut>. [in Ukrainian].
18. Semaniuk, V, Shpak, V. and Papinko, A. (2021). Estimation of the Information Efficiency of the Accounting System, *11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT)*, Deggendorf, Germany. P. 437-440. DOI: 10.1109/ACIT52158.2021.9548557. [in English].

Статтю отримано 27 грудня 2024 р.

Article received December 27, 2024.